

**MUSTASAAREN BOBACKENIN
MERKKIKALLION TUULIVOIMAKOHTTEEN
KASVILLISUUS- JA LUONTOTYYPPISELVITYKSEN TÄYDENNYS**

Ympäristökonsultointi Jynx Oy, 2014

Sisällys

Johdanto.....	3
Menetelmät.....	3
Tulokset.....	4
Tuulivoimaloiden ja huoltoteiden sijoittuminen luontokohteisiin nähden.....	9
Yhteenveto.....	9
Lähteet.....	10
Liitteet.....	11

Johdanto

Mustasaaren Bobackenin Merkkikallion tuulivoimakohteen kasvillisuus ja luontotyyppiselvitystä tehtäessä kesällä 2013 ei ollut vielä tiedossa tuulivoimaloiden, niiden huoltoteiden ja siirtolinjojen sijoituspaikkoja. Tässä täydentävässä selvityksessä tarkennetaan etupäässä laajoille Merkkikallion ja Kärmeskallion kallioalueille ja niiden läheisyyteen sijoittuvia lakikohteita, luontotyyppejä ja kasvillisuutta. Lisäksi koko kohteella tehtiin samalla vielä jonkin verran tarkistuskäyntejä etsien etenkin mahdollisia vanhempia, lahoppuustoisia metsiköitä. Täydennysselvityksen maastotyöt tehtiin huhtikuun lopussa 2014.

Menetelmät

Kohteelta selvitettiin ensisijaisesti:

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojellut luontotyytit
- Metsälain 10 § nimeämät erityisen tärkeät elinympäristöt
- Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset luontotyytit ja 3 luvun 2 §:n luvanvaraiset purot
- Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien kasvilajien (LSL 46 § ja 47§) esiintymät

Tämän lisäksi kohteella tarkasteltiin mahdollisia uhanalaisia luontotyyppejä (Suomen ympäristökeskuksen kaksiosainen raportti, Raunio ym. 2008).

Merkkikallion ja Kärmeskallion alueilla kierrettiin aikaisempaa tarkemmin etenkin nyt tiedossa olevien, suunniteltujen tuulivoimaloiden ja niiden huoltoteiden kohdilta. Alueilla arvioitiin puuston määrää, ikää, rakennetta, lahoppuuston määrää, kasvupaikan puuntuottokykyä ja kohteiden erottuvuutta, pienialaisuutta, luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta.

Merkkikallion tuulivoimakohteen täydennysselvityksen maastotyöt tehtiin 29.4 ja 30.4.2014. Selvityksen maastotyöt ja raportin teki Arto Kalpa.

Tulokset

3.1. Luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit

Kohteella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppiä.

3.2. Metsälain kohteet

Kesän 2013 perusselvityksessä mainittujen kallioalueiden rajaus supistui tarkennusselvityksessä. Kohteiden puuntuotto-kyky ei ollut koko alueella karukkokankaita vähäisempi vaan joukossa oli myös karukkokankaan ja kuivan kankaan mosaiikkia (jäkälä-/kanervatyyppejä).

Metsälain kallioina kohteella voidaan pitää Merkkikallion korkeinta kohtaa, jossa on vanha maahan rojahtanut kolmiomittaustorni. Tästä kohde jatkuu etelään laavulle asti. Kovin merkittävä ei tämäkään kohde ole, sillä puusto on yksipuolisesti mäntyä, puuston ikä ei ole arviolta kovin korkea vaikka kallioisella alueella puusto kasvaakin hitaasti eikä lahoppuustoa näytä esiintyvän juuri lainkaan. Kohteen läpi kulkee retkeilypolku laavuineen.

Kuva 1. Merkkikallion kallionlaella on retkeilypolku ja laavu.

Kuva 2. Merkkikallion korkeimmalla kohdalla oleva kolmiomittaustorni on jo lahonnut ja rojahtanut maahan.

Kuva 3. Jäkälä-kanervatyypin mosaiikit ja muut vaihettumat rajattiin pois lakikalliokohteesta

Toinen metsälain kallio sijaitsee Kärmeskalliolla. Siinäkin alkuperäinen rajausta oli liian suurpiirteinen, vaihtelua ja karukkokankaita runsaspuustoisempia osia mukana. Tarkistettu lakikohde on kooltaan noin 100 x 50 m ja käsittää Kärmeskallion korkeimman kohdan. Kohteessa sijaitsee laavu ja retkeilypolku kulkee sen kautta. Mikään merkittävä kohde ei tälläkään ole, puusto yksipuolisesti mäntyä, puuston ikä ei ole karu kasvupaikkakaan huomioiden korkea ja lahoppuusto niukahkoa. Kohde täyttää vain minimivaatimukset.

Kuva 4. Kärmeskallion kalliionlakea. Puuntuotanto hidasta ja heikkoa, puusto yksipuolista.

Kuva 5. Kärmeskallion laavu sijaitsee lakikalliolla. Kohteen kautta kulkee myös polku.

Perusselvityksessä mukana ollut kolmas kallio (Bakkärret länsipuoli) jätettiin tarkistuksen jälkeen pois. Se oli jo aiemmin matalampana kohteena rajatapaus, eikä erotu riittävästi ympäristöstään.

Kaikki muut metsälakikohteet ovat perusselvityksen 2013 mukaiset. Kaikki metsälakikohteet täydennyksineen sekä uhanalainen luontotyyppikohde on rajattu liitekartalle 1.

3.3. Vesilain kohteet

Kohteet ovat perusselvityksen 2013 mukaiset.

3.4. Uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat kasvilajit

Tiedot ovat perusselvityksen 2013 mukaiset.

3.5. Uhanalaiset luontotyypit ja muut luonnonarvot

Uhanalaiset luontotyypit ovat perusselvityksessä 2013 esitetty. Muista luonnonarvoista on lisättävä ja mainittava Kärmeskallion eteläpuolen metsätien varresta havaittu kotkansiipikasvusto (*Matteucia struthiopteris*). Laji ei ole kuitenkaan uhanalainen (karttalinkki:

<http://kansalaisen.karttapaikka.fi/linkki?scale=40000&srs=EPSG%3A3067&y=7007092&x=247563&lang=fi>).

Kuva 6. Kärmeskallion eteläpuolella metsätien varressa kasvaa komea kotkansiipikasvusto.

Kuva: Ari Kuusela.

Muista luonnonarvoista voi mainita myös muutamat metsikkökohteet, jotka erottuvat lahoppuustol-
taan tai/ja iältään suunnittelualueen muista metsiköistä. Eräs näistä sijaitsee Långträsk skogsvägin
varren pohjoisreunassa (YKJ: 7013386:3244310). Kohde on lehtomaista, sekapuustoista, haapaa ja
koivua esiintyy runsaasti kuusten joukossa, lahoppuuta on maassa ja pystyssä ja aluskasvillisuudessa
mm. käenkaalia, metsäalvejuurta ja hiirenporrasta.

Melko vanhaa kuusivaltaista metsää kasvaa Långträsketin lounaislänsipuolella. Lisäksi Fräken-
ketin etelärannan vaiheilla on puustossa haapaa, koivulahoppuuta ja kääpiä YKJ 7012646:3246860.

Muista luontoarvoista voi mainita vielä kohteen louhikkoisimmat osat. Kärmeskallioin lounais-
puolella on louhikkoista alaa runsaasti, näistä voi mainita pisteet YKJ 7010426:3247190 ja
7010349:3247150. Metsälain kohdetta näistä ei voinut selvästi hahmottaa. Muut huomionarvoiset
luontokohteet on rajattu liitekartalle 2.

Kuva 7. Kärmeskallion lounaispuolen louhikkoista alaa. Louhikkoisuutta
esiintyy jokseenkin koko kohteella.

Tuulivoimaloiden ja huoltoteiden sijoittuminen luontokohteisiin nähdessä

Perusselvitystä tehtäessä ei ollut tiedossa tuulivoimaloiden ja huoltoteiden paikkoja. Tuulivoimaloiden alle ei ole jäämässä yhtään edellä esitetystä lakikohteiden luontotyypeistä.

Huoltotie kulkee lähimmillään WTG22-suunnitelmassa aivan Merkkikallion metsälain kohteeksi arvioitun kallion pohjoispuolitse, mutta ei mene tässäkään päällekkäin. Jos huoltotie Merkkikallion itäpuolen koillisimmalle tuulivoimalalle linjattaisiinkin kallioalueen itäpuolen kautta, jossa etelämpänä on sijoitettuna toinen voimala, ja voimalan paikka olisi WTG22-suunnitelman mukainen, ei huoltotie tai voimala sijoittuisi vähäarvoisemmallekaan kallioalueelle.

Jos edustava kotkansiipikasvusto halutaan säilyttää metsä-/huoltotien varressa, ei tietä voida tässä kohtaa leventää.

Yhteenveto

Täydennysselvityksessä kahden metsälain kallioalueen pinta-ala tarkentui aikaisempaa pienemmäksi ja yksi heikosti erottuva kohde jätettiin pois. Muut luontotyyppikohteet ovat perusselvityksen 2013 mukaiset.

Selvityksessä mainitaan uutena myös muutama hakkuilta säästynyt lahopuustoinen ja vanhemman metsän kohde sekä kotkansiipikasvusto.

Tuulivoimaloiden, huoltoteiden tai siirtolinjan alle ei ole jäämässä yhtään laissa mainittua luontotyyppiä. Muutkaan luontokohteet eivät ole vaarassa, jos noudatetaan edellä kerrottuja voimalan ja huoltotien sijoitusvaihtoehtoja.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. ja Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Saarinen, M. ja Penttilä, T. 2012: Suotyypit ja turvekankaat, opas kasvupaikkojen tunnistamiseen. Metla, Helsingin yliopisto, Metsäkustannus.

Meriluoto, M. ja Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Tapio.

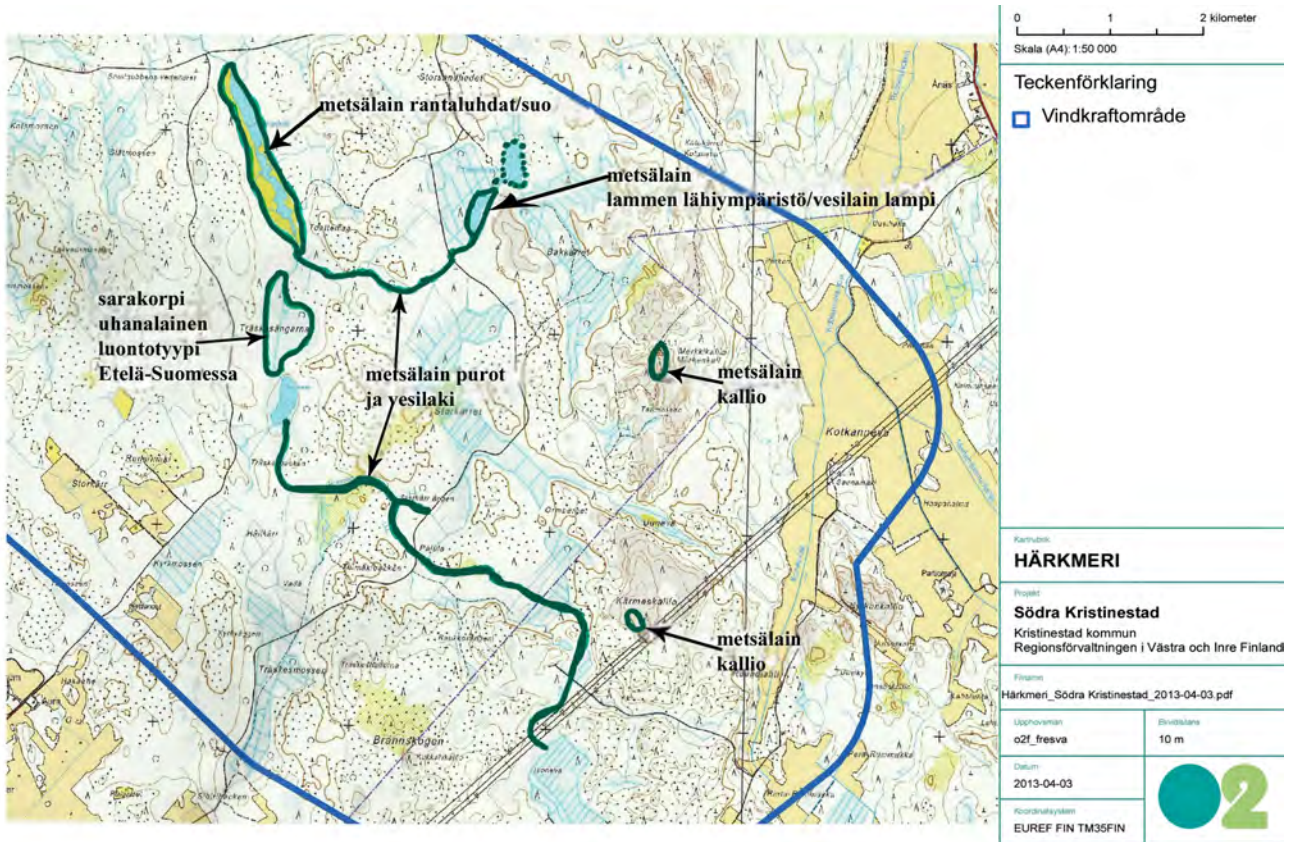
Pykälä, J. 2007: Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja luonnon monimuotoisuus - esimerkkinä Lohja. Suomen ympäristö 32. Luonto.

Pääkkönen, P. ja Alanen, A. 2000: Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki

Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. (toim.). 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2.

Merkkikallion lakikohteet ja uhanalainen luontotyyppikohde

Merkkikallion muita huomionarvoisia luontokohteita.

